

ת"פ 43476/12/16 - מדינת ישראל נגד אליאס אשקר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 43476-12-16 מדינת ישראל נ' אשקר
לפני כבוד השופטת נעה תבור

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד איציק אמיר

המאשימה

נגד

אליאס אשקר

ע"י ב"כ עו"ד רוי גבריאלי ועו"ד תומר אגזדה

הנאשם

הכרעת דין

כתב האישום

1. על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 10.2.16 הבחינו שוטרי בילוש ברכב נוסע בפראות בדרך שלמה בת"א. השוטרים כרזו לרכב לעצור, אך זה סירב להישמע להוראות והמשיך בנסיעה פראית עד שנחסם על ידי רכב הבילוש ונעצר. כשניגשה שוטרת אל הרכב, עלב בה הנאשם, שנהג ברכב, בשפה בוטה כמתואר בכתב האישום. השוטרים ערכו חיפוש ברכב, במהלכו התקרב הנאשם לשוטרת בצורה מאיימת ושב והטיח בה עלבונות וקללות בשפה בוטה, לרבות התייחסות בעלת גוון מיני. כן נטען כי בהמשך נצמד הנאשם אל גופה של השוטרת ואיים עליה באלו המילים: "אני אשבור אותך, מי את בכלל". בעקבות הדברים עוכב הנאשם לחקירה. בהגיעם לתחנה, תקף הנאשם שוטר בכך שהוציא תעודת זהות מכיסו השליך אותה לעברו ופגע בפניו. בשלב זה הודיע לו השוטר על מעצרו וכאשר התקרב אליו על מנת לאזוק את ידיו, החל הנאשם להתנגד, דחף את השוטר והניף ידיו לכל עבר. הנאשם השתולל, ניסה לדחוף את השוטרים ותפס שוטר בחולצתו, ניסה לנגוח בראשו ובעט בשוטרים עד שרותק לרצפה ונעצר.
2. כתב האישום מייחס לנאשם עבירות איומים, תקיפת שוטר, העלבת עובד ציבור, עבירות לפי סעיפים 192, 273, 288 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 וכן התנגדות למעצר לפי סעיף 47 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח משולב), תשכ"ט-1969. עבירה נוספת שיוחסה בגין נהיגה בקלות ראש לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה (נוסח חדש) תשכ"א-1961, נמחקה לאחר שהתברר שבגינה שילם הנאשם דוח תנועה ובכך הודה וכבר הורשע.
3. הנאשם כפר בעובדות כתב האישום. לטענתו השוטרים לא כרזו לו והוא לא המשיך לנסוע, לא איים על השוטרים, לא תקף וחילופי הדברים שהיו לא עולים כדי העלבת עובד ציבור.

4. שמיעת הראיות הצביעה על כך שאין מחלוקת בכל הנוגע לחלק מן העלבונות שהטיח הנאשם בשוטרת אולם קיימת מחלוקת בדבר האופן בו התפתח האירוע לאחר מכן. על פי עדי התביעה הנאשם תקף את השוטרים והתנגד בכוח למעצר ואילו על פי הנאשם השוטרים עיכבו אותו שלא כדין ולאחר מכן תקפו אותו באכזריות מטעמי נקמה. לאחר שמיעת הראיות ובטרם סיכומים הודיע ב"כ המאשימה כי המדינה מבקשת להרשיע את הנאשם בנוסף גם בעבירה של הטרדה מינית לפי סעיף 3(א)(5) לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998.

גרסת השוטרים

השוטרת מאיה שניטמן

5. השוטרת היתה חלק מצוות בילוש בתחנת יפו. אופן ההתרחשות תועד על ידי השוטרת בזמן אמת בדוח הפעולה (ת/4). בדוח הפעולה פירוט בדבר הנסיעה המסוכנת והפראית של הנאשם אשר עוררה חשד לגביו. בהמשך מתוארות צעקות וקללות מצד הנאשם החל מן הרגע הראשון שבו ניגשו אליו השוטרים בעוד הרחוב הולך ומתמלא בקהל סקרנים. השוטרת תיארה כיצד הנאשם התקרב אל גופה באופן מאיים וקילל בצעקות **"את קוקסינל אני שם עלייך זין"**, כיצד ביקשה ממנו להתרחק ותגובתו בצעקות **"יא מגעילה, מי רוצה להתקרב אליך את דוחה, את קוקסינל, יא לסבית דוחה"**. השוטרת הודיעה לנאשם על עיכובו. לאחר מכן, ענה הנאשם לשיחת טלפון וכאשר ביקשה ממנו לנתק נצמד לגופה ואיים עליה במילים **"אני ישבור אותך מי את בכלל את לידי בוי לסבית מגעילה"**. בדוח מפרטת השוטרת כי הצעקות והקללות פגעו בה באופן אישי ובפרט הפגיעה המתייחסת לנטיות מיניות והשמעת הדברים בקול רם ברחוב בפני אנשים. בדוח פרטה המשך ההתרחשות לאחר שהגיעו לתחנת המשטרה, כיצד השליך הנאשם תעודת הזהות בחוזקה לעבר פניו של השוטרת מיכאל ודחף אותו וכן ההתנגדות למעצר והשימוש בכוח מצידם עד לאיזוק.

6. בעדותה חזרה על עיקרי הדברים וסיפרה כיצד הבחינה ברכב שנוסע נסיעה פרועה משתולל ומהווה סכנה לעוברים והשבים (עמ' 15 ש' 27, עמ' 17 ש' 1). לדבריה כרזו מן הניידת לרכב לעצור אולם גם כאשר ידע שמדובר בניידת משטרה לא עצר. בכך העלה חשד כי מדובר בפעילות פלילית (עמ' 19 ש' 30). רק אחרי פרק זמן נוסף של נסיעה בעקבותיו עצר הרכב בסופו של דבר. על פי עדותה ניגשה אליו, הבחינה כי הנהג ברכב, הנאשם, מוכר לה מעבודתה, הזדהתה כשוטרת וביקשה ממנו לדומם מנוע לצאת ולהזדהות. לדבריה בשלב זה החל הנאשם לקלל ולצעוק לרבות בדרך של התייחסות לנטיות המיניות. השוטרים התעלמו מתוכן הדברים ואז נצמד אליה הנאשם והתקרב והיא שמה ידה על החזה שלו ואמרה לו שלא יתקרב כי תאלץ לעצור אותו. בתגובה קילל הנאשם **"מי רוצה לגעת בך, יא מגעילה, יא לסבית"** ועל כן עוכב בגין העלבת עובד ציבור. העדה הוסיפה שהעיכוב היה קשה מפני שהנאשם לא הסכים להתלוצות לניידת והוסיף להשמיע קללות ואיומים. בהמשך הוכנס לניידת וכאשר הגיעו לתחנה התבקש להוציא מה שיש בכיסו כדי לראות שאין בהם חפץ חד. בתגובה הוציא הנאשם תעודת זהות מהכיס והשליך אותה לעבר השוטרת כך שפגעה בפניו. בשלב זה הודע לנאשם שהוא עצור בגין תקיפה של עובד ציבור ואז ניסו להשתלט עליו אך הנאשם התנגד, התפרע באגרופים ובבעיטות ונעשה שימוש בכוח גם על ידה. לדבריה הנאשם העיף אותה והיא שמה את הידיים ואת הברך כדי לרתק אותו ולאפשר לשוטרים לאזוק אותו אך הנאשם העיף אותה לצד השני. הכבילה הושלמה בתוך מספר דקות וברגע שהצליחו לכבול את הנאשם באזיקים הסתיים השימוש בכוח (עמ' 15-16).

7. בחקירה נגדית הוטח בעדה שכינתה את הנאשם בשטח "מלשן" ומטעם זה הגיב בקללות ובשפה קשה אך העדה שללה זאת שלילה מוחלטת ואף הסבירה שאם תעשה שימוש בכינויים כאלו תפגע בכל המערכת שהיא

משרתת (עמ' 24 ש' 31).

קו ההגנה שהציג הנאשם בעדותו הראשית על כל פרטיו הרבים, לא הוצגה לעדה. לא הוצגה לה טענת הנאשם שהיה זה השוטר מיכאל שנהג בו באלימות בשטח בכך שמשך אותו בכוח מהרכב וגם לא הטענה שאותו מיכאל מיתן ההתנהגות רק לאחר שהנאשם הזכיר קיום מצלמות. לא הוטחה בה הטענה שהנאשם השפיל את השוטרים בשטח ועל כן החליטו לנקום בו, הטענה שלחצה את רגליו של הנאשם ברכב בעת הנסיעה לתחנה וגם לא הטענה שערכה את הנאשם בחשד להטרדה מינית ולא בחשד להעלבת עובד ציבור. לא הוטחה בעדה טענה כי השוטר מיכאל בעט בנאשם בשעה שהיה אזוק ואף לא המכות בחדר הבלשים. לא הוטח בה שהשתמשה בבוקסים ובברכיות וגם לא הטענה שהשוטרים אזקו את הנאשם כשידיו לאחור במסגרת תכנית להכותו.

אין לי ספק שסנגוריו המקצועיים של הנאשם היו מעמתים את העדה עם טענות קשות אלו לו רק ידעו עליהן. אין זאת אלא שגרסה עשירה זו לא היתה ידועה אפילו לסנגורים בשלב זה, דבר שמחליש מאד את מהימנות גרסת הנאשם.

8. עדות השוטר היתה עקבית ברורה והגיונית והיא נותרה יציבה מבלי שנתגלו בה סתירות או חולשה כלשהי גם בחקירה נגדית. הבחירה של השוטר בעיכוב ולא במעצר בעקבות התנהגות הנאשם בשטח היתה מתונה לאחר הפעלת שיקול דעת ולא נפל בה פגם.

השוטר דוד בק

9. בק הוא בלש בצוות הסיור ואף הוא תיעד את ההתרחשויות בדוח הפעולה (ת/10). בדוח פירט את השתלשלות הדברים באופן דומה לתיאוריה של השוטר מאיה בכל הנוגע לנהיגת הנאשם, לקללות הגסות שהשמיע ולאחר מכן להתרחשויות בחניון המשטרה. בק תיאר כיצד השליך הנאשם את תעודת הזהות שלו על פניו של השוטר מיכאל ולאחר מכן דחף את השוטר והרים את ידו בתנועת אגרוף לעבר השוטר. בק הוסיף כי הודיעו לנאשם על מעצרו וביקשו לאזוק אותו ובתגובה השתולל הנאשם, הדף אותו בכוח ובעט בו ברגלו ותקף אותו באגרוף בצד הגוף. בק ציין בדוח שבמהלך הניסיונות להשתלט על הנאשם לפת את רגליו והפיל אותו ולאחר התנגדות נוספת עלה בידיהם להשתלט על הנאשם והשימוש בכוח הופסק.

10. בעדותו חזר על הדברים, העיד שהבחין בשברולט בצבע כהה משתולל, שמע חריקות גלגלים, האצות ובליומות. לדבריו לאחר שהרכב נעצר, נהג הנאשם בגישה תוקפנית כלפי השוטרים והתחיל לקלל. בק העיד על השלכת תעודת הזהות בחניון המשטרה על פניו של מיכאל ועל הניסיון לפגוע בו באגרוף. כן סיפר על ההתנגדות למעצר, על בעיטות ודחיפות עד שהצליחו להשתלט על הנאשם ולעצרו (עמ' 35). בק חזר על האמור בדוח לפיו משך את רגלי הנאשם מאחור וגרם לנפילתו ובכך לפציעתו (עמ' 41 ש' 26).

11. עדותו נותרה עקבית ואחידה ולא נמצאו סתירות בינה לבין הדוח שערך ואף לא סתירות של ממש בין עדותו לבין ראיות אחרות. אף בעניינו לא הוצגו לו הפרטים הרבים שהעלה הנאשם בעדותו הראשית. בין היתר לא נטען כי הוא בעט ברגלי הנאשם וכך הפיל אותו (למרות שהתייחס לאופן הפלת הנאשם בעדותו), לא הוטח בו כי שב להכות את הנאשם בחדר הבלשים, לא הוטח בו כי הקללות החלו רק לאחר שמאיה כינתה את הנאשם 'מלשן' וכל התיזה לענין אמירת אותה מילה כלל לא הוזכרה בחקירתו.

12. הסנגורים התייחסו לכך שבק נכח בתחילת חקירתו של הנאשם על אף שהיה שותף לאירוע. עיון בהודעה מעלה שמיד לאחר שהנאשם אמר שהשוטרים היכו אותו, הוחלף הבלש בק באחר שלא נכח באירוע (ש' 16).

החוקרת הילה קליין שגבתה את ההודעה הסבירה בעדותה כי חששה להימצא בנוכחות הנאשם לבדו שכן גילה סימנים של אדם לא נינוח ועצבני (עמ' 78 ש' 5) ועל כן ביקשה כי איש בילוש ישהה במחיצתה. וודאי שאין זה מתקבל על הדעת לגבות הודעה בנוכחות אדם שנטען כי היכה את הנחקר. עם זאת, הפגם תוקן במהירות מיד כשהתברר לחוקרת ולא התרשמתי שנוכחות הבלש בתחילה מנעה מן הנאשם להגיד את אשר על לבו שהרי אמר זאת מיד בראשית דבריו.

השוטר מיכאל קלינין

13. בעדותו מסר השוטר מיכאל כיצד הבחין ברכב הנוסע במהירות רבה, מאבד שליטה כך שהרכב נזרק מצד לצד והוסיף שכאשר הבחין בניידת פנה לרחוב צדדי (עמ' 44 ש' 7). העד הוסיף שנסע אחריו, כרז לו לעצור אך הרכב לא עצר עד שהגיע לרחוב שבו נחסם, שם עשה הנאשם פרובוקציה, התנגד קילל והעליב את השוטרת בקללות שנוגעות לזהותה המינית ולכן עוכב. השוטר העיד שבכניסה לתחנת המשטרה ביקש מן הנאשם תעודת זהות לצורך רישום דוחות ואז זרק הנאשם לעברו את התעודה ובעקבות זאת הודע לו על מעצרו (עמ' 43). העד תיאר את השלכת תעודת הזהות על פניו כתקיפה שנועדה לפגוע ולא בשביל להפחיד (עמ' 45 ש' 23). לאחר ההודעה על מעצרו, התקרב השוטר לנאשם כדי לאזוק אותו. בתגובה הנאשם דחף אותו "בצורה חזקה, אגרסיבית", הרים יד מאוגרפת בניסיון לתקוף, העד תפס את היד והנאשם ניסה לנגוח בו. גם כאשר הצליחו לתפוס יד אחת של הנאשם, הוסיף להתנגד ואפילו תפס בצווארון החולצה של השוטר כדי למשוך אותו אליו. לדבריו גם כאשר השתלטו על הנאשם והוא הופל לרצפה הוסיף לבעוט ולהכות. העד הסביר שהנאשם גדול מימדים רחב וחזק ואת כוחו השקיע בהשתוללות והתנגדות. לדבריו הפעיל לחץ על כף היד האחת שאותה הצליח לאזוק ולמרות שאחיזה זו כואבת מאד הנאשם לא הרפה, לא הפסיק להתנגד אלא המשיך לתקוף ולהתנגד למעצר (עמ' 47 ש' 10).

14. בחקירה נגדית שב ותיאר התנהגות הנאשם שהביאה לעיכובו הראשוני, הנהיגה הפראיית, העובדה שנמלט למרות שכרזו לו לעצור, הדיבור המזלזל כלפי השוטרים לרבות השמעת קולות והבנתו שלא מדובר במי שמשתף פעולה (עמ' 54 ש' 24).

15. מיכאל לא ראה שהנאשם התקרב למאיה ולא ראה את החלק המתואר בדוח הפעולה שלה לפיו הנאשם שוחח בטלפון ומאיה הוציאה את הטלפון מידו (עמ' 55 ש' 14). עם זאת, מיכאל היה זה שערך את החיפוש ברכב ולא נשאר ליד הנאשם ועל כן העובדה שלא הבחין בכל חלקי האירוע אינה פוגעת במהימנות עדותו. ברור כי באירוע מרובה משתתפים והתרחשויות רואה כל אחד מאנשי הצוות חלק מן המכלול ולא את האירוע בשלמותו כפי שיכול לעשות רק צופה מן הצד שהכל מתרחש נגד עיניו. השוטר מיכאל הסביר שזו הסיבה שהוא כותב בדוח את מה שעשה ולא מה אחרים עשו (עמ' 55 ש' 16 וראו גם אותם דברים בעדותה של שניטמן עמ' 28 ש' 3).

16. למרות שלנאשם בעדותו הראשית היו טענות קשות שהופנו באופן אישי כלפי מיכאל, תוך שהוא נוקב בשמו, דבר מכל אלו לא הוטח בעד בעת חקירתו הנגדית. העד לא נשאל לגבי התנהגות אלימה מצדו בעת המפגש הראשוני ברחוב לא נאמר לו שבלם את עצמו רק כשהנאשם טען שיש במקום מצלמות. לא הוטח בו שגרם נזק לרכב במהלך החיפוש, לא הוטח בו שבעט בנאשם כשהיה אזוק. החוסר בולט מאד על רקע העובדה שהנאשם בעדותו הראשית ידע לנקוב בשמות הבלשים השונים וייחס לכל אחד פעולות מובחנות.

השוטר מאור אוחנה

17. אוחנה היה ראש צוות הבלשים בעת האירוע. דוח הפעולה שערך הוגש (ת/11) והאמור בו חוזר על פרטים שנמסרו על ידי בלשים בצוות בכל הנוגע לאופן הנהיגה של הנאשם, לחשד שעורר, להתנהגות הנאשם בצעקות ובקללות ואף תוכן הקללות כלפי השוטרת מאיה. כן תיאר את השלכת תעודת הזהות והפגיעה בשוטר מיכאל, ההודעה לנאשם על מעצרו ההתנגדות והשימוש שנעשה כלפיו בכוח. לצד אלו, מחקירתו הנגדית של העד עלה שלא הבחין באגרופים שהוטחו בנאשם (עמ' 76 ש' 10) אף שתוארו על ידי השוטר מיכאל בעדותו (עמ' 47 ש' 20). עובדה זו לא החלישה את מהימנות העד. במידה מסוימת אפילו להיפך. השינויים בין העדויות מצביעים על כך שגרסאות השוטרים לא נתפרו יחד כדי להתאים זו לזו אלא שכל אחד מהם העיד על מה שראה וחווה בעצמו. אוחנה תיאר בעדותו את ההתרחשות שבה ניסו לאזוק את הנאשם והוא התנגד והתחולל מאבק בינו לבין 4 בלשים וכן ציין ש"לקח לנו זמן לעצור אותו כי הוא ממש התנגד" (עמ' 64 ש' 10). בנסיבות אלו שבהן כל שוטר מעורב בעצמו בהתרחשות, אין בכך שלא הבחין במעשי כל האחרים בכל רגע ורגע להחליש מעצמת מהימנותו. עוד אוסיף שגם אוחנה לא נשאל דבר מכל תזת ההגנה לא לגבי ההתנהגות בשטח ולא לגבי האלימות בחניון המשטרה.

18. אוחנה נשאל בחקירתו הנגדית לגבי הדרישה שדרש מן הנאשם "רד לרצפה". אם מביטים על הוראה כזו המושמעת לאדם במנותק מן ההקשר וודאי שמדובר באמירה משפילה. עם זאת אין להתעלם מן הסיטואציה שבה נאמרו הדברים. היה זה לאחר שהנאשם כבר נהג באופן פרוץ ומסוכן קודם לכן, התפרע קילל ונהג באופן בריוני ברחוב ולאחר מכן הוסיף ותקף אחד השוטרים, התנגד בכוח רב למעצרו, סירב לאיזוק והשוטרים ניסו להשתלט עליו על מנת להשלים את האיזוק. בשלב זה כבר התחוויר היטב לנוכחים כי הבקשה המנומסת להושטת היד לאיזוק אינה יעילה. זאת ועוד, העד הסביר בעדותו שמאחר וגובהו 1.60 ואילו הנאשם גדול מימדים, ובתנאי השטח של החניון, פעל כך כחלק מן הניסיון להשתלט על הנאשם. וודאי שההוראה אינה יפה. וודאי שהיינו מעדיפים לראות מעצרים המבוצעים בקול שקט וללא כל שימוש בכוח. אולם במציאות שאינה סטרילית, לא מצאתי שהפניה אל הנאשם במקרה זה נועדה להשפילו או לבזותו אלא לאפשר לשוטרים להשלים את האיזוק ולהביא את האירוע לידי סיום מהיר.

גרסאות השוטרים סיכום

19. עדויות השוטרים הותירו בי רושם מהימן. למשמע עדויותיהם וחקירותיהם הנגדיות ולאחר עיון בדוחות הפעולה שערכו בזמן אמת מתבררת תמונה של התמודדות עם נאשם משולח רסן שמתנהג באלימות פיזית ומילולית מתגרה בהם ועושה כמיטב יכולתו להוציא את האירוע משליטה. כתב האישום מתאר בשפה מינימליסטית עובדות שבמציאות היו אלימות נמשכת וניסיון לייצר פרובוקציה מצד הנאשם. עדויות השוטרים משתלבות זו בזו ומחזקות זו את זו. קיימות סתירות מסוימות בין העדים (האם הרכב שברולט שחור כדברי הנאשם בעמ' 94 ש' 7 או כחול כאמור בדוח שערך השוטר קליין וכן בפרטי האלימות המיוחסים לנאשם). עם זאת מדובר בסתירות שאינן יורדות לשורש הענין ואין הן פוגעות במהימנות. לא התרשמתי ממגמה של הגזמה או ניסיון להחמיר עם הנאשם ולא הוכח שהשוטרים זיהו את הנאשם או את הרכב ובשל היכרות קודמת איתו ודעות קדומות עליו החליטו לעכב אותו. מעדויות השוטרים עולה שמספר הרכב לא נבדק בזמן אמת (וממילא מדובר ברכב שכור שאינו מקושר לנאשם) ואיש מהם לא ראה שמדובר בנאשם עד שעצר את הרכב. חיזוק חיצוני לעדויות השוטרים נמצא בפרטים אותם אישר הנאשם עצמו למשל העובדה שהרכב השמיע קולות שפשוף ובלימה, הודאתו בעובדות דוח התעבורה, העובדה שהשוטרים כרזו לו לעצור (עמ' 91 ש' 1, ש' 4 עמ' 94 ש' 11) ואישור עדויותיהם לענין הקללות והביטויים שהשמיע באותו מעמד והניסיון לעלוב ולהתגרות בהם.

גרסת הנאשם

20. גרסת הנאשם היא כי נהג באופן חוקי ותקין במהירות מותרת של 40-50 קמ"ש אם כי אישר שרכבו אכן השמיע רעש בלימה ושפשוף. לטענת הנאשם הופתע שהשוטרים כרזו לו לעצור. לטענתו השוטר מיכאל משך אותו בכוח ואמר לו מדוע הוא משתולל ועושה "חרקות" (עמ' 91 ש' 10*) והאלימות אף החמירה עד שאמר לשוטר שהרחוב מצולם וידיעה זו הרגיעה את התנהגותו (עמ' 91 ש' 13*). כן העיד כי בחסות הגנת המצלמות ברחוב התחיל להתגרות בשוטרים לגבי המשכורת שלהם ועבודתם ואילו השוטרים עשו חיפוש תוקפני ברכב ועשו לו בלגן (עמ' 91 ש' 25 ועמ' 106 ש' 15*). לשמע הדברים יצאו שכנים והשוטרים חשו מושפלים בנוכחות הקהל ואז בתגובה אמרה לו מאיה בקול רם שהוא מלשן ופתח על חצי יפו (עמ' 91 ש' 29) והאשמה זו, שיכלה לסבך אותו ואף לסכן את חייו, גרמה לו להגיב בקללות ולכן כינה אותה בשמות גנאי המתייחסים לזהות המינית, לרבות "ליידי בוי" ו"קוקסינל". בגלל אופי הקללות הודיעה לו שהוא עצור על הטרדה מינית (עמ' 92 ש' 2*). הנאשם מסר שמיד עלה לניידת ללא כל וויכוח ואז ישבו משני צדיו מאיה ובק ושניהם מחצו את רגליו בכוח (עמ' 92 ש' 9*).

21. הנאשם העיד שמיד עם הכניסה לחניון מיכאל אמר שקיבל הוראות ש"אשקר לא נכנס לתחנה לא כבול בגלל מסוכנות" ולכן יש לאזוק אותו בידיים וברגליים (עמ' 92 ש' 12*). השוטר בק אזק אותו ברגליו והידק את האזיקים חזק במיוחד (עמ' 92 ש' 17*) ובשלב זה הבין שמדובר במלכודת. כמו כן הודיע לו בק שההנחיה היא לאזוק את ידיו מאחור (עמ' 92 ש' 21). בשלב זה שהוא הולך לכיוון המעלית כפוף בגלל האזיקים והכבילה, הגיע מיכאל ובעט בו מאחור ואז מיכאל ומאיה היכו אותו בבוקסים ובירכיות (עמ' 92 ש' 27*) וכך במשך 6 דקות ספג מכות מארבעת השוטרים, צעק, "שברו לי את העצמות ארבעה שוטרים" (עמ' 92 ש' 29*) ולאחר אותן דקות ארוכות הרימו אותו מיכאל ומאור ועזרו לו ללכת למעלית. כאשר הובא לחדר הבילוש ובעוד מאיה ממלאת דוחות, הוסיפו השוטרים מאור בק ומיכאל להכות אותו (עמ' 93 ש' 3*) ואז מאיה קמה ודרכה לו על הראש (עמ' 93 ש' 4*).

22. הגם שהנאשם מפורט מאד את הפעולות ונוקב בשמות השוטרים ביחס לכל פעולה במובחן הנה בכל המקומות שסומנו בכוכבית, כלומר בכל אחת ואחת מן ההאשמות המפורטות, לא התבקשה התייחסות השוטרים לטענות בעת עדויותיהם. אין זאת אלא שהמידע לא היה בידי הסנגורים אלא הועלה לראשונה על דוכן העדים בבית המשפט. לא ניתן כל הסבר לכבישת הגרסה בלבו של הנאשם זמן כה רב ומשקלה של הגרסה נפגע משמעותית.

23. גרסת הנאשם עברה עיבוי משמעותי בדרך שבין חדר החקירות ועד לעדות בבית המשפט ולא רק בתיאורי אלימות השוטרים. כך למשל בשאלת המניע של השוטרים, תחילה העיד הנאשם על כך שהמכות שספג נבעו מרצון השוטרים לנקום בו על השמעת ההערות המעליבות כלפי השוטרת אף שחזר על אותן הערות לא יותר מאשר פעמיים-שלוש (עמ' 105 ש' 20). בהמשך עדותו הרחיב הנאשם את המניע כך שיחול לגבי כל השוטרים והוסיף שבגלל שהשפיל אותם ברחוב, "עשה מהם סמרטוט" החליטו לשבור לו את העצמות (עמ' 110 ש' 31). כאמור תזה זו לא הוצגה לאף אחד מן השוטרים בחקירתו הנגדית. הנאשם לא נותר עקבי ביחס לעיתוי המכות כלפיו. מחד ציין שמיד כאשר הגיעו לחניון הוכה על ידי השוטרים (ת/3 ש' 65). מנגד העיד כי תחילה אזקו אותו ברגליו ובידיו מאחור (מבלי שהתנגד על אף שסבר שמדובר במלכודת וראו עמ' 109 ש' 10, 25) ורק לאחר שהובילו אותו למעליות החלו להכות אותו. לא נמסר הסבר לשינוי התיאורים.

24. הנאשם תיאר התנהגות אלימה אכזרית ומתוכננת של מספר שוטרי בילוש בצוותא אשר בעטיה נגרמו לו חבלות

קשות. לא היה בפי הנאשם כל הסבר מדוע לא פנה למח"ש. היחידה החוקרת העבירה את התיק למח"ש בשל הדברים שאמר הנאשם בחקירה (והתקבל אישור שפיטה טרם הגשת כתב האישום) אולם הנאשם עצמו לא עשה דבר בענין ולא פנה למח"ש בכל תלונה. בעדותו הראשית הסביר שאיש לא פנה אליו ולא התקשר והוא עצמו לא ידע לאן לפנות (עמ' 97 ש' 6). הסבר זה איננו רציני שכן הנאשם היה מיוצג על ידי עורכי דין ואלו וודאי היו מסייעים בידיו. גם בחקירתו הנגדית לא עלה בידו להסביר את הדברים (עמ' 112 ש' 10).

25. לא נתתי כל אמון בגרסת הנאשם אשר חלקים משמעותיים ממנה היו בגדר גרסה כבושה ללא כל טעם סביר, חלקים אחרים סבלו מהגזמה רבה ואחרים היו מחוסרי הגיון פנימי. לא מצאתי הגיון גם בגרסה בכללותה. לו אמנם רצו השוטרים לנקום בנאשם בגין התבטאויותיו המעליבות בשטח היו יכולים לעשות כן כבר בניידת או בדרך במקום שלכל הדעות אינו מצולם ואינו מתועד ולא היתה כל סיבה להמתין דווקא לחנין תחנת המשטרה, שם צפויים להימצא גם אחרים שיבחינו בהם בנוסף לתיעוד מצלמות.

חיזוק לגרסת השוטרים

26. הקצין גל ספן פגש בנאשם בחדר הבלשים לשם הגיע לשמע צעקות הנאשם. ספן שהיה קצין תורן באותו ערב תיאר התנהגות מתריסה של הנאשם שצרח וצעק ולאחר מכן בחדר החקירות סירב להזדהות, התרברב בכך שהוא אלים ויעשה בעיות, התרעם על השוטרים שעצרו אותו, ירק על הרצפה ואמר שיירק על השוטרים ברגע שיראה אותם בחוץ, סירב להוריד תכשיטים שהיו על גופו והודיע שאינו מפחד משום דבר. נקודה משמעותית ביותר בדוח הפעולה היא העובדה שהנאשם לא אמר לקצין שהוכה על ידי הבלשים. היה זה האדם הראשון שפגש לאחר האלימות שלדבריו היתה פעולת נקמה אכזרית ולאחר אלימות שהמשיכה גם בחדר הבלשים ובכל זאת לא אמר דבר על כך למי שנתפס בעינו כדמות מיטיבה, לקח אותו לשטיפת פניו, אישר לו לשוחח עם אחיו ואישר הכנסת סיגריות עבורו (ת/2 ועמ' 8 ש' 32). הימנעות מהעלאת הגרסה והפנית אצבע מאשימה באופן מידי ממש בעת התרחשותה מחלישה מאד את מהימנות גרסת הנאשם.

חבלות על גופו של הנאשם

27. אין מחלוקת על כך שהנאשם נחבל. החבלות מתועדות בתמונות (נ/3) וגם בתעודת חדר מיון (נ/5 ו-נ/6). מדובר בחבורה במצח, שריטות, שפשופים, סימן אדום גדול בגב העליון וסימנים אדומים ופצע בפרקי הידיים. ברם הממצאים הרפואיים אינם תומכים בגרסת הנאשם בדבר 7 דקות של מכות אכזריות כשהוא כבול והשוטרים שוברים את עצמותיו, עולים על ידיו ורגליו האזוקות, דורכים על ראשו ומפליאים בו מכותיהם. אינני מקלה ראש בחבלות על גופו של הנאשם והתיעוד ממחיש שמדובר בחבלות של ממש. עם זאת, קיים פער גדול בין תיאורי הנאשם לבין אותן חבלות. הממצאים מתאימים הרבה יותר להתנגדות שמתארים השוטרים ולאופן בו התגברו עליו (ראו התייחסות לחבלות על היד בעדות מיכאל קלינין, חבלות בעורף ובמצח בעדויות מאיה ובק) מאשר לתיאורי הנאשם בדבר שבירת עצמותיו, בעיטות ודריכה על ראשו כשהוא כבול).

חוקיות העיכוב

28. הבלשים הבחינו ברכב שנוסע באופן פראי שאינו מתאים לתנאי הדרך וכרזו לרכב לעצור. הכריזה מבהירה כי מדובר בדרישה משטרתית ואף על פי כן הרכב לא נענה אלא המשיך בנסיעה מהירה. תגובה זו הגבירה את

החשד כי מדובר ברכב המעורב בעבירה פלילית. חשד זה הוא סביר ומנומק ומהווה בסיס חוקי לעיכובו של נהג הרכב כאמור בסעיף 67(א) לחוק סדר הדין הפלילי [סמכויות אכיפה- מעצרים] תשנ"ו-1996. נוכח התנהגותו של הנאשם בשטח, שסירב להזדהות תחילה, קילל והתנהג באופן תוקפני ואלים, היו השוטרים רשאים לדרוש ממנו להילוות אליהם לתחנת המשטרה. מתיאורי הנאשם עולה ברורות שלא ניתן היה לנהל חקירה בשטח, בעוד הוא עושה כמיטב יכולתו להשפיל את השוטרים ולזכות באהדת קהל הצופים שברחוב. בכך התקיימו תנאי סעיף 67(ב)(2) לחוק הנ"ל ולא נפל פגם בהתנהלות הבלשים בשטח.

לא מצאתי כל יסוד לטענה לפיה העיכוב היה נגוע במניעים גזעניים כלשהם או בדעות קדומות. זאת ועוד, גם באופן העיכוב נהגו השוטרים כדין. הנאשם נלקח לניידת מבלי שנאזק וכך אישר בעצמו (עמ' 98 ש' 20).

העלבת עובד ציבור ועתירת המאשימה להרשעה בהטרדה מינית

29. הנאשם מודה בכך שאמר לשוטרת אמרות לפי הנוסח המפורט בכתב האישום, והשתמש בכינויים "ליידי בוי, לסבית, מגעילה, דוחה קוקסינלית" בהטיות שונות ובאופן חוזר ונשנה. אמרות אלו יש לבחון בראי ההלכה הנוהגת לגבי עבירת העלבת עובד ציבור. ברע"פ 5991/13 סגל נ' מדינת ישראל (מיום 02.11.17) חזר ונדרש בית המשפט העליון בהרכב מורחב של תשעה שופטים לגבולות העבירה. בית המשפט לא ביטל את ההלכה שנקבעה בדנ"פ 7383/08 אונגרפלד נ' מדינת ישראל, פדי סה (1) 23 (11.07.11), אלא פיתח אותה באופן שצמצם את תחולתה בעיקר בהתייחס לאמרות פוליטיות. בהלכת אונגרפלד ובהלכת סגל התייחס בית המשפט העליון בהרחבה לערך המוגן שבבסיס העבירה ופסק כי העלבת עובד ציבור נועדה למנוע מאדם לבטא מסר שלילי שיש בו משום השפלה, ביזוי ופגיעה בליבת כבודו האישי של עובד הציבור בקשר עם מילוי תפקידו. בית המשפט חזר והדגיש כי מאחר והערך המוגן שבבסיס האיסור עלול לפגוע יתר על המידה בזכות יסוד חוקתית נוגדת שהיא חופש הביטוי, יש להבטיח כי האיסור הפלילי יגשים את תכליתו רק למידה ולהיקפים ההכרחיים. לשם כך נקבעו בהלכת אונגרפלד שני מבחנים מצטברים: "מבחן תוכני" שקבעו שופטי הרוב, לפיו "העלבה" תתקיים רק אם מדובר בביטוי שלילי הפוגע בליבת כבודו של האדם וכרוך בפגיעה מהותית וקשה בגרעין המוסרי-ערכי שממנו שואב עובד הציבור את מקור כוחו וסמכותו. "מבחן הסתברות" שקבעו שופטי הרוב ולפיו כדי שתתקיים עבירת ההעלבה נחוצה ודאות קרובה לפגיעה ממשית באופן מילוי תפקידו הציבורי של עובד הציבור, ואגב כך, לפגיעה במערכת השירות הציבורי ובאמון הציבור.

30. בהלכת אונגרפלד ובהלכת סגל בחן בית המשפט העליון את העבירה ביחס לביטויים שעשויים להתיישב ולו באופן רחוק עם ביקורת או דעה או ביטוי פוליטי, מה שאין כן במקרה שבפני. בענייננו מדובר בקללות ובגידופים גרידא. הנשיאה כב' השופטת נאור קבעה בפסקה 30 לפסק דינה כי "**לא כל סוגי הביטוי זוכים להגנה זהה ומידת ההגנה על ביטוי מסוים נגזרת מחשיבותו החברתית היחסית. ככל שהביטוי מגשים את הרציונלים העומדים בבסיסו של חופש הביטוי כך תגדל ההגנה עליו**". בהמשך בפסקה 42 הדגישה כי גם כאשר מדובר "בגידופים יש לבחון, על פי ההקשר הכולל, את המידה בה הם מגשימים את תכליותיו של חופש הביטוי... ובהתאם לכך להכריע האם נעברה עבירה".

31. בענייננו הקללות והגידופים התיאוריים והכינויים, במיוחד אלו המתייחסים לנטיית המיניות של השוטרת רחוקים שנות אור מכל קשר להגשמת הרציונל העומד בבסיס חופש הביטוי. כב' השופט עמית היה בדעה כי במקרים בהם ברור שמדובר בקללות ובגידופים אין כלל מקום להחיל את המבחנים שכן קללות וגידופים אינם בגרעין

הזכות לכבוד ואינם מצויים בליבת הזכות לחופש הביטוי (שם בפסקה 3 לפסק דינו). השופט עמית הזהיר מפני ריקון העבירה מתוכן ככל שמדובר במקרה ברור של אלימות מילולית, ביזוי והשפלה של עובד ציבור (וראו פסקה 5 לפסק דינו). האמירות הבוטות שאמר הנאשם לשוטרת, תוכנן ומהותן פגעו בליבת כבודה של השוטרת כפי שהעידה על כך. לכך כיוון הנאשם במילים שבחר והדבר בהחלט עלה בידו. לכך יש להוסיף שהדברים נאמרו בצעקות והושמעו בפני קהל הולך ומצטבר של אנשים שיצאו מבתיים על מנת להשקיף ולהאזין. מטח הקללות והעלבונות הושמע כלפי השוטרת לאחר שהנאשם לא שעה לדרישות השוטרים לעצור את רכבו ובעוד אלו ממלאים תפקידם על פי דין. שימוש כזה בלשון בוטה ועולבת, בצעקות וברחוב פוגע באופן ממשי ביכולתם של השוטרים למלא תפקידם נאמנה.

לאור האמור לעיל, יסודותיה של עבירת העלבת שוטר מתקיימים.

32. המאשימה עתרה בסיכומיה להרשיע את הנאשם בגין אותן אמרות המתייחסות לנטיית המיניות של השוטרת גם בעבירה לפי סעיף 3(ג) לחוק מניעת של הטרדה מינית. על פי סעיף זה הטרדה מינית יכולה שתהא: **"התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או למיניותו, לרבות נטייתו המינית"**. אני דוחה את בקשת המאשימה. גרסת השוטרת ועוד יותר מכך הודאת הנאשם באמרות המתייחסות לנטיית המיניות של השוטרת היו מונחת בפני המאשימה בבואה לנסח את כתב האישום ובכל זאת בחרה שלא לייחס עבירה לפי חוק למניעת הטרדה מינית. לא מדובר בעובדות חדשות שהתגלו תוך כדי ניהול ההליך אלא בתשתית עובדתית ידועה מבראשית. זאת ועוד בשום שלב לא הוזהר הנאשם על ידי המאשימה כי תבקש להרשיעו בעבירה זו ולא ניתנה לו הזדמנות מעשית לפתח קו הגנה בהקשר זה או אפילו להתייחס לחשדות בכיוון זה. גם אם מבחינה עובדתית מדובר באותן אמרות, ההקשר מבחינת הנאשם שונה ואין זה הוגן להפתיע את הנאשם בצירוף עבירת מין בשלב כה מאוחר של ההליך. זאת ועוד מבחינה מהותית ולאחר בחינת תכלית החוק לא מצאתי כי אמרות הנאשם נאמרו לשם ביזוי מיני להבדיל מביזוי השוטרת כשוטרת. עיון בדברי ההסבר של חוק למניעת הטרדה מינית (פורסמו בהצעת חוק 2641 מיום 22.07.97) מעלה כי מטרת החוק להתמודד עם פגיעה בכבודו העצמי ובכבודו החברתי של המוטרת. נאמר שם כי הטרדה מינית שוללת את האוטונומיה של המוטרת ואת שליטתו בגופו ומיניותו, פוגעת בזכותו להגדרה עצמית פולשת לפרטיותו ומפלה אותו לרעה לעומת אחרים. דבר מאלו לא התרחש במקרה שלפני. אין באמרות כדי לשלול את האוטונומיה של השוטרת ואין הנאשם במעמד שיכול להפלות אותה. דברי הנאשם נכללו בגדר עבירה של העלבת עובד ציבור ודי בכך.

איומים

33. כתב האישום מייחס לנאשם עבירת איומים בכך שהתקרב אל השוטרת, נצמד לגופה ואמר לה "אני אשבור אותך, מי את בכלל". סעיף 192 לחוק העונשין קובע:

"המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים."

34. האיום משמעו הטלת פחד או אימה מפני רעה צפויה שיש בה כדי לפגוע באחד הערכים המוגנים המפורטים בסעיף 192. האיום יכול שיהיה מילולי (בכתב או בעל פה) ויכול שיבוא לכלל ביטוי בכל דרך אחרת לרבות התנהגות. על האיום לכלול אלמנט של "פגיעה", בין אם יש בה כדי לגרום נזק מוחשי ובין שהיא נותרת ערטילאית, "שלא כדין" כלומר ללא הצדקה מכוחה של הגנה מהותית הקבועה בחוק. מאחר שעבירת האיומים

מגבילה את חופש הביטוי של הפרט, יש לנקוט משנה זהירות בהכרעה אם ביטוי מסוים מהווה עבירה. כדי לקבוע אם תוכנו של ביטוי או מעשה עולה כדי איום, כמובנו בחוק המבחן הוא מבחן אובייקטיבי של האדם הסביר, במסגרתו בית המשפט נדרש לבחון אם יש בדברים כדי להטיל אימה בליבו של אדם רגיל מהיישוב ובנסיבותיו של האדם שנגדו הופנה האיום, ראו בהקשר זה ע"פ 5498/10 פלוני נ' מדינת ישראל (6.4.2011), שם פסקה כד' לפסק דינו של כבוד השופט רובינשטיין. בחינת תוכנו של הביטוי אינה מתבצעת בחלל ריק כי אם על רקע מערך נסיבותי קונקרטי, שבגדרו ייתן בית משפט דעתו, בין היתר, לאופן מסירת הביטוי, או ביצוע מעשה, לאופן שהוא נקלט ולמסר שהיה גלום בו. לשם קיום היסוד הנפשי, די בהוכחת מודעות ברמת הסתברות גבוהה, עד כדי קרוב לוודאות, כי הביטוי או המעשה המאיים עלול להפחיד או להקניט את קולט האיום, ראו פסקה 12 לפסק דינו של כבוד השופט פוגלמן בע"פ 3140/11 פלוני נ' מדינת ישראל (30.4.2012).

35. על מנת לבחון את התקיימות היסודות באירוע הנוכחי, יש לשוות לנגד עינינו את הסיטואציה בה התרחשו הדברים בשטח. הנאשם עצר את רכבו לאחר שהשוטרים דלקו בעקבותיו כשנסע באופן פראי ברחובות יפו ומיד עם המפגש בשוטרים החל לקלל להרים את קולו ולהשמיע קללות ועלבונות. לאלו יש לצרף כנתון את מבנה הגוף הגדול של הנאשם. בסיטואציה זו, שבה יש אינדיקציה ברורה לכך שהנאשם משתולל והוא נצמד לגופה של השוטרת ואומר לה שישבור אותה, אין לביטוי דבר וחצי דבר עם חופש הביטוי והצירוף של קרבה פיזית לאיום מילולי עולה כדי איום. הקביעות העובדתיות לענין אמירת הדברים והקרבה הגופנית מבוססות על מתן אומן בגרסת השוטרת ודחיית גרסת הנאשם עליה הרחבתי לעיל. אשר למודעות הנאשם לכך שהביטוי והמעשה עלולים להפחיד או להקניט אין לי אלא להפנות לע"פ 7046/96 מזרחי נ' מדינת ישראל, פד"י נא(2) 691. שם נפסק (בפסקה 5) כי:

"דברי איום ברורים על פניהם, הנאמרים על-ידי בגיר בר-דעת, יש לפרשם ולקבלם על-פי המשמעות המקובלת שיש להם בלשון בני-האדם, וחזקה על אומרם, שהוא מודע למשמעות אמירתם. טוען מי שמשמיע דברי איום, שהדברים שאמר נאמרו בנסיבות הנוטלות מהם את אופים ה"מאיים", עליו הנטל להקים ספק, לפחות, ב"רצינות" אמירתם; והוא זה שצריך להראות כי הדברים נאמרו סתם בעלמא, וכי כל בר-בי-רב היה מבין ומודע לכך".

הנאשם הכחיש הדברים אולם גרסתו נדחתה. את הסיטואציה יש לפרש על פי המשמעות המקובלת והדברים כפשוטם מהווים איום. לו היה נאמר המלל לבדו, ללא ההיצמדות אל השוטרת אפשר והייתי רואה בו חלק מדברי העלבונות שהטיח בשוטרת, אולם משנלווה למילים גם מעשה פיזי הרי לא מדובר רק בעלבון. שקלתי האם מדובר בעבירה של הפרעה לשוטרת במילוי תפקידו על פי דין ולא בעבירת איומים, אולם מצאתי כי בהקשר בו נאמרו הדברים מטרת הנאשם לא היתה רק להפריע לשוטרת בעבודתה אלא לעורר בה חשש לשלומה האישי. עוד שקלתי האם העובדה שמדובר בשוטרים משפיעה על ניתוח העבירה במובן זה שמצופה משוטרים לגלות עמידות מפני אמרות שכאלו. לא מצאתי בסיס בפסיקה לניתוח משפטי כזה. המציאות מזמנת לשוטרים מפגשים תדירים עם מילים קשות, עלבונות ותסכול שמוטח בפניהם מובע בדרכים מדרכים שונות. גם אם השוטרים נדרשים לפתח מנגנוני עמידות אישיים על מנת להוסיף ולבצע את עבודתם כהלכה, אין בכך להשליך על ניתוח יסודות העבירה מצד המבצע. איום על שוטר כמוהו כאיום על אזרח (וראו גם ע"פ 103/88 ליכטמן נ' מדינת ישראל פד"י מג(3) בעמ' 373 שם ניתח בית המשפט עבירה של עיתונאי כלפי קצין משטרה ובחן האיומים בקנה מידה של 'האדם הרגיל'). כך או כך ולמעלה מן הצורך, במקרה הנוכחי, העידה השוטרת על כך שדברי הנאשם והתנהגותו גרמו לה פחד.

36. לא מדובר באיום ברף הגבוה של איומים אולם ענין זה מקומו בשיקולי הענישה ולא בהכרעת הדין.

תקיפת שוטר

37. משנתתי אמון בגרסת השוטרים ודחיתי גרסת הנאשם, הוכחה עבירת התקיפה. השלכת תעודת הזהות על פניו של השוטר מהווה תקיפה ועל כך העידו כל השוטרים וכך גם דחיפת השוטר מיכאל עליה העידו השוטרים מיכאל מאיה ובק. אינני מתעלמת מקיומן של סתירות ביחס לתיאורי האלימות מצד הנאשם. השוטר מאיה לא תיאר ניסיון לנגוח או להניף אגרוף ועל תקיפה כלפי בק העיד רק הוא עצמו. כפי שכבר קבעתי, התרשמתי כי הסתירות נובעות ממיקומו השונה של כל שוטר במהלך האירוע ובחלק בו השתתף בעצמו.

38. נקודה שנתרה בלתי פתורה גם לאחר שמיעת הראיות היא שאלת העדרה של תעודת הזהות ששימשה כלי תקיפה ואשר לא נתפסה כמוצג בתיק. בדוח הפעולה ציינה השוטרת שהנאשם הזדהה בשטח (לאחר התנגדות) באמצעות תעודת זהות. בדוח תעבורה נכתב כי נעשה זיהוי באמצעות רישיון נהיגה. אין מחלוקת שבתיק לא תפוסים לא רישיון ולא תעודת זהות. אין בראיות הסבר לחוסר או התייחסות לשאלה אם התעודה באמצעותה הזדהה הנאשם הועברה לשב"ס בעת מעצרו או הוחזרה לו. שקלתי משקל החלל הראיתי אך בסופו של דבר לא מצאתי כי מדובר בענין השומט את הקרקע תחת עדויות השוטרים. **"בהכרעת הדין אין חובה לספק הסבר לכל מה שהיה או לא היה ואין חובה לפתור את כל 'החידות' העולות** (ראו ע"פ 4354/08 מדינת ישראל נ' רבינוביץ (22.4.2010).

התנגדות למעצר

39. סעיף 47(א) לפקודת סדר הדין הפלילי קובע: **"המשתמש בכוח או באיומים כדי למנוע או להכשיל מעצר חוקי, שלו או של אדם אחר, או כדי להכשיל חיפוש חוקי, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס 750 לירות."** מדובר בעבירת התנהגות הכוללת יסוד נפשי מיוחד של מטרה לכך שהשימוש בכוח או באיומים נועדו למנוע או להכשיל ביצוע מעצר או חיפוש חוקי, שלו או של אחר.

40. בענייננו מדובר בהתנגדות של הנאשם למעצר חוקי. לנאשם הודע על מעצרו עם הגיעם לתחנת המשטרה לאחר שתקף את השוטר מיכאל כשהשליך תעודת זהות על פניו. בהתאם לגרסת השוטרים שפורטה לעיל (בסעיפים 6, 9, 10, 13, 17, ו-18) הנאשם התנגד בכוח ובעוצמה רבה למעצרו. על סמך האמון שנתתי בגרסת השוטרים (ולאחר שדחיתי גרסת הנאשם) (לפיה כלל לא התנגד למעצרו) מחוסר אמון, אני קובעת כי הונחה התשתית העובדתית המצדיקה הרשעת הנאשם גם בעבירה זו.

מחדלי חקירה

41. גרסת הנאשם היא כי הוכה על ידי השוטרים בחניון תחנת המשטרה בעודו כבול. חלק מן החניון מצולם אולם בתיק החקירה אין תיעוד מצלמות.

42. בחומר החקירה מזכר של השוטרת קרין אקרמן, אשר בדקה מצלמות ביומן התחנה וכתבה שבחניון מצלמה אחת שאינה פונה למיקום האירוע (ת/5). במזכר לא ציינה היכן מקום האירוע שבדקה ומי הסביר לה מהו מקום האירוע. בחקירתה הנגדית לא יכלה לספק פרטים היכן חיפשה (עמ' 33 ש' 25). כמו כן התברר בחקירתה הנגדית שלא ירדה למקום האירוע בחניון אלא הסתפקה בבדיקה ביומן ובו המסכים ולמעשה אפילו בדיקה זו

לא נעשתה על ידה אלא על ידי הרס"ר המרחבי (עמ' 33 ש' 8, עמ' 35 ש' 5, עמ' 85 ש' 11). ברור שלא מדובר בבדיקה רצינית של מצלמות ולא בניסיון אמיתי לאתר האם האירוע בחניון צולם.

43. אי תפיסת המצלמות והחיפוש אחר תיעוד מצולם שלא נראה כי נעשה ברצינות הם מחדל משמעותי מאד. הוראת החיפוש אחר המצלמות ניתנה רק 4 ימים אחרי האירוע, איש לא תיעד היכן בדיוק התרחש המעצר ולא ברור אם נעשתה בדיקה אמיתית האם המקום מצולם. מדובר בתפיסת מצלמות בתוך תחנת המשטרה, לא נדרש איתור הבעלים, לא נדרש צו להורדת התוכן מדובר בפעולת חקירה שאין קלה ממנה. לאור קלות ביצוע הפעולה ומנגד חשיבותה הפוטנציאלית להגנת הנאשם, מתעורר חשש שמא החוקרים לא ששו לקבל לידיהם את התוצרים. לא משום שראו דבר מה וביקשו להעלים אותו אלא מתוך תפיסת עולם שהמצלמות אינן רצויות.

44. בע"פ 5019/09 חליוה נ' מדינת ישראל (20.08.13) סיכם בית המשפט העליון את ההלכה הנוהגת לגבי מחדלי חקירה בפסקה 40 כדלקמן:

"בפסיקה נקבע לא אחת כי במקרים שבהם התגלו מחדלים בחקירת המשטרה - ואפילו מחדלים חמורים - אין הדבר מוביל בהכרח לזיכוי הנאשם. על בית המשפט לבחון האם בשל המחדלים האמורים עולה חשש כי קופחה הגנתו של הנאשם, כיוון שהתקשה להתמודד כראוי עם חומר הראיות העומד נגדו, או להוכיח את גרסתו שלו (ע"פ 3947/12 סאלח נ' מדינת ישראל[פורסם בנבו] (21.01.2013) (להלן: עניין סאלח); ע"פ 5386/05 אלחורטי נ' מדינת ישראל[פורסם בנבו] (18.05.2006); ע"פ 8529/11 אטקשייב נ' מדינת ישראל[פורסם בנבו] (24.05.2012); ע"פ 5124/08 ג'אבר נ' מדינת ישראל[פורסם בנבו] (04.07.2011); ע"פ 173/88 אסרף נ' מדינת ישראל, פ"ד מד(1) 792, 785 (1990); ע"פ 5781/01 אעמר נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 688, 681 (2004); ע"פ 5152/04 אגרונוב נ' מדינת ישראל[פורסם בנבו] (23.06.2005); עוד עיינו: ישגב נקדימון הגנה מן הצדק 441-438 (2009) (להלן: נקדימון)). בחינה זו נעשית לא רק נוכח המחדל הנטען כשלעצמו, אלא בהינתן מכלול הראיות הרלבנטיות (ראו: ע"פ 2511/92 חטיב נ' מדינת ישראל[פורסם בנבו] (05.07.1993)). עוד נקבע בפסיקה כי התביעה איננה חייבת להציג בפני בית המשפט את "הראייה המקסימאלית", אלא את הראייה המספקת, ואם אכן הוצגו בפני בית המשפט ראיות המספיקות להרשעה - קרי כאלה המבססות את אשמת הנאשם מעבר לספק סביר - אין זה משנה האם היתה המאשימה יכולה להשיג ראייה "טובה" מזאת שהוצגה לבסוף (ראו: ע"פ 4384/93 מליקר נ' מדינת ישראל[פורסם בנבו] (25.05.1994), בפסקה 6(ג) לפסק דינו של השופט י' קדמי). וכך סוכמו הדברים בפסקי דין מן העת האחרונה:

"אין לומר כי מחדלי חקירה בהכרח יובילו לזיכוי של הנאשם. כך, למשל, לא כל הימנעות מחקירה לה טוענת הסניגוריה הינה 'מחדל חקירה' ולא כל מחדל חקירה גורם בהכרח ל'נזק' ראייתי'. לא כל נזק ראייתי ולא כל מחדל בחקירה מובילים לזיכוי. נפקותו של המחדל תלויה בנסיבות המקרה הקונקרטי, ובפרט בשאלה, האם עסקין במחדל כה חמור, עד כי יש חשש שמא קופחה הגנתו של המערער בעניינו באופן שיתקשה להתמודד עם חומר הראיות המפיליל אותו או להוכיח את גרסתו שלו. על פי אמת מידה זו, על בית המשפט להכריע מה משקל יש לתת למחדל, לא רק כשהוא עומד לעצמו, אלא גם בראיית מכלול הראיות"

(ע"פ 8529/11 אטקשייב נ' מדינת ישראל[פורסם בנבו] (24.05.2012))."

45. שאלה ראשונה המחייבת בחינה היא שאלת קיומו של נזק ראייתי. במקרה הקונקרטי על אף המחדל, לא הוכח

נזק ראייתי כלשהו. הסנגורים עצמם יצאו לבדיקת המקום ולבחינת מצלמות (ראו פרוטוקול מיום 2.10.17) ובדיקתם לא העלתה קיומן של מצלמות החולשות על המקום הרלוונטי. לתיק בית המשפט הוגש מזכר המתאר היכן ממוקמות המצלמות (ת/13) ולאורך שמיעת הראיות לא הועלתה טענה כי מקום ההתרחשות נכלל בשטח המצולם וטענה כזו לא הוצגה לאיש מן העדים לרבות הנאשם. המסקנה היא כי לאחר בדיקה התברר כי מקום האירוע אינו מצולם. התוצאה היא שבכל מקרה לא יכלו להיות ראיות טובות מאלו שהובאו לבית המשפט גם לו נעשתה בדיקה אחרת ותועדה כנדרש. בניגוד לענין חליוה, שם היו עדים ישירים שעדויותיהם לא נגבו, במקרה דנן, הבדיקה שבדיעבד לא הצביעה על פוטנציאל ראייתי נוסף שלא מומש ולא היו יכולות להיות מוגשות ראיות אשר יכריעו את הברור העובדתי טוב יותר מאשר העדים והנאשם.

46. שאלה שניה ונפרדת היא האם המחדל כשלעצמו מלמד על קיפוח זכותו של הנאשם למשפט הוגן באופן המקיים לזכותו הגנה מן הצדק ולו בנוגע למה שהתרחש בחניון המשטרה. לגבי אפשרות זו נפסק כי נתיב זה שמור "[...] רק במקרים חריגים ונדירים, כאשר ברור שמדובר במצבים, שבהם לא ניתן כמעט בשום דרך להצדיק את אופן התנהלותן של רשויות החקירה", שם בפסקה 46 בענין חליוה. המקרה דנן אינו נכלל במקרים הנדירים. לאחר ששמעתי את העדים ועיינתי בראיות שוכנעתי שלא מדובר בפעולה מכוונת של המשטרה או בניסיון להעלים ראיות וטענה זו אף לא נטענה על ידי הסנגורים (ראו התייחסות מפורשת בעמ' 145 לפרוטוקול בסיכומי ההגנה). ביומן החקירות קיימת הוראה לבדיקת המצלמות והיתה חוקרת שאף ביצעה את ההוראה. לא ניתן לקבוע באופן חד משמעי שהבדיקה שערכה השוטרת אקרמן היתה לקויה. התיעוד של הבדיקה וודאי לקוי, אך מעדותה עולה כי בדקה את המקום על פי הנחיות שניתנו לה (עמ' 32 ש' 22, עמ' 33 ש' 24). בנסיבות אלו, לא מדובר בפגם מכוון ולא מדובר בניסיון להסתיר חומר אלא בפגם יותר טכני במהותו שנוגע לתיעוד אופן ביצוע הפעולה. פגם זה אינו מצדיק ביטול כתב האישום אף לא בחלקו.

סוף דבר

47. על יסוד כל האמור לעיל אני קובעת את הממצאים העובדתיים הבאים: בתאריך 10.2.16 נהג הנאשם בפראות ברכב והתעלם מכריזה של השוטרים לעצור. כאשר עצר לבסוף הנאשם את רכבו, העליב את השוטרת בעלבונות ובקללות ואיים עליה בכך שנצמד לגופה ואמר לה "אני אשבור אותך". הנאשם עוכב והובא לתחנת המשטרה. בחניון המשטרה, לאחר שהתבקש להוציא חפצים מכיסיו, השליך תעודה מזהה על פניו של שוטר. לאחר שהודע לנאשם על מעצרו, התנגד למעצר, דחף שוטר, ניסה לנגוח בו, אחז בחולצתו, הניף ידיו לכל עבר והשתולל. תוך כדי הניסיון להשתלט על הנאשם הופעל כלפיו כוח והוא נחבל.

48. אני מרשיעה את הנאשם בעבירות של איומים, תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו, העלבת עובד ציבור, הכשלת מעצר, עבירות לפי סעיפים 192, 273, 288 לחוק העונשין תשל"ז-1977 וסעיף 47 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח משולב] תשכ"ז-1969.

ניתנה היום, כ"ה אדר ב' תשע"ט, 01 אפריל 2019, במעמד הצדדים